

III.

Bidrag til de danske Klostres Historie.

I Ny kirkehist. Saml. IV, 462 antydedes det, at det var Udgiverens Hensigt Tid efter anden at meddele saadanne Bidrag til de danske Klosters Historie i Middelalderen, der kunde tjene til at forberede en ny Udgave af Daugaards bekjendte Værk over dette Emne. Omstændighederne have hidtil hindret Udførelsen af dette Forsæt, Et Par fra velvillig Haand meddelte Smaabidrag ere nærmeste Anledning til, at Emnet her paany optages.

1.

Herredsvad Klosters Bog.

I et Inventarium, der i Aaret 1612 optoges over Herredsvad Kloster i Skaane, findes blandt andet opført »et Skrin med nogle gamle Pergaments Breve, Bispers, Abbeders og andre, latinske og danske, om Klostrets Frihed og Ejendom, somme ulæselige, og en Pergaments skreven Bog om Klosters Friheder, Ejendom og Markeskjel¹⁾«. Hr. Registrator Plesner, der har meddelt denne Notits, har tillige henledet Opmærksomheden paa en lille Pergamentslap, brugt ved Indheftningen af Helsingborg Lens Madskatsregnskab for 1628, der mulig giver Oplysning om, hvorledes det er gaaet til, at Klosterets Arkiv og særlig den omtalte Pergamentsbog er forsvunden. Paa den nævnte Lap, der kjendelig er udskaaren af en Pergamentsbog, hvis Skriftræk vise hen til en forholdsvis gammel Tid, læses nemlig følgende:

. in regno nostro consti [v]olumus curam
. cius obsequio ex toto fratres de heresz-
wad ramus Mandan[tes] dicto loco molesta
. expertes velit quod dictus

Saavidt Fragmentet, der visselig ikke siger meget, men

¹⁾ Skaanske Handlinger Nr. 328 i Gehejmearkivet.

dog aabenbart indeholder en Levning af et kongeligt Privilegium for Brødrene i Herredsvad og godt kan antages for en — rigtignok meget lille — Stump af den omtalte Bog, der altsaa maa have været borte, inden Christian IV den 3die April 1641 udstedte den bekjendte Befaling til Jørgen Vind: »Vider, eftersom der skal findes adskillige gamle Munkebøger ved Herredsvad Kloster, som til intet nyttige ere¹⁾, ville vi naadigst, at I forbemeldte gamle Munkebøger skal oversende til vort Universitet her i vor Kjøbsted Kjøbenhavn, hvor de kan igjennemses, om der kunde være nogle iblandt, som Universitetet kunde være nyttige og tjenlige, og hvilke deraf intet duer, skal paa vort Tøjhus leveres«²⁾.

Et lidt større Stykke af den ovenfor omtalte Bog findes dog vistnok endnu bevaret i den saakaldte Rigens Førfølgningsbog (1601—7) i Gehejmearkivet. Heri haves nemlig, som Hr. Plesner ogsaa har gjort os opmærksom paa, en af Rigens Kansler Arild Hvitfeldt den 2. Marts 1606 udstedt Transsumpt af en Angivelse om Grændserne for den under Herredsvad Kloster hørende »Bouegaard« (»curia Booth«) med tilliggende, hvilken udtrykkeligen angives som udskreven af »liber hereditarius bonorum cænobii Herredzuadensis«. Under en dobbelt Afskrift af Grændsebestemmelserne findes nemlig følgende Fidimering:

In maiorem præscriptorum certitudinem tunc ego Canutus Joannis, et juuentutis scholæ Herredzuadensis rector et

¹⁾ At det dog ikke alt var unyttige Sager, Munkene i Herredsvad havde samlet, ses deraf, at i dette Klosters Bogsamling var tidligere fundet et Haandskrift af Ælnoth: Knud den Helliges Historie, ligesom ogsaa af Historien om Karl den Danske, Greve af Flandern (Rørdam, Lyskanders Levned, S. 166).

²⁾ Suhms Nye Saml. II, 1, 187. — I Mangel af mere passende Plads kan her anmærkes, at i Kgl. Bibl., Samling til Adolens Hist., Fasc. 7, findes et Brev, dat. Herritzwadt Kloster S. Mortensdag 1528, fra Abbeden smst. Niels Jespersen til Esge Bilde, hvori klages over »den Fisk og det Stykke Leysk« (o: Klæde), nogle af E. Bilde's Tjenere havde røvet fra Klosteret.

ibidem ecclesiastes, hæc esse formalia verba (iis enim ne iota adieci, subtraxi aut transposui) eorum, quæ in libro hæreditario bonorum cænobii Herridzuadensis in duobus diuersis locis de curiæ Booth latitudine et limitibus inueniuntur: cum hac syngrapha mea profiteor, tum sigillo coram vniuersis patientes hasce literas vnquam lecturis obsigno.

Den her nævnte Canutus Joannis eller Knud Jensen Mønbo er os bekendt som Klavs Lyskanders Lærer, og han omtales af denne sin Discipel som en Mand, der udmærkede sig ikke blot ved gode Studier men ogsaa ved Retsindighed og Gudsfrygt¹⁾

Efterat foranstaaende var sendt til Trykkeriet har Hr. Plesner endnu gjort os opmærksom paa, at der i Geh.-Ark. haves et Inventarium for Herredsvad Kloster af 24de Juli 1634, hvori findes anført: »Et Skrin med nogle gamle Pergamentsbreve, Bispers, Abbeders og andre latinske og danske Breve om Klosters Frihed og Ejendom, som ere ulæselige, og en Pergamentsbog om Klosters Ejendom, Markeskjel og Frihed«. 1641 forfattedes paany et Inventarium over Herredsvad; men det haves ikke. Det næste, der forfattedes, have vi; det er af 8de Maj 1649; men da havde Klosteret været »meget fordærvet, afbrændt og forringet af de Svenske«, og blandt de »ringe Ting, der er befunden efter de Svenskes Udgang af Landet«, nævner Inventariet ingen gamle Brevskaber. — Resultatet bliver vel altsaa: I Aaret 1628 har Skriveren begyndt at skjære Bogen itu for at bruge den til Heftesnorer, men er bleven tilrettetvist af Lensmanden, Hr. Anders Bilde, eftersom Bogen stod i Inventariet. Men senere er den ventelig enten gaaet til Tøjhuset eller brændt af Svenskerne.

2.

Om Klosteret Oratorium.

Det er bekendt, at Munkene yndede at oversætte deres Klosters Navne paa Latin, helst saaledes at de fik en

¹⁾ Rørdam, Lyskanders Levned. S. 14. 200.

dybere Betydning, der kunde stemme med Munkelivets Formaal. Saaledes blev Vidskøl til Vitæ schola, Øm til Cara insula, Holme til Insula Dei, Ry til Rus regium, Aas til Asylum o. fl. Et saadant af Munkene dannet Navn er Oratorium; men det har hidtil ikke været oplyst, hvilket Kloster derved menes. Herom har Hr. Arkivsekretær Matthiessen meddelt os følgende.

I Cismar Klosters Necrologium¹⁾ forekommer under 31. Januar: »Nicolaus quondam abbas in Oratorio Dacie« (indført af Necrologiets Fortsætter); og under 16. Juni: »Ingwarus abbas in Oratorio Dacie«. Necrologiet indeholder Navnene paa et stort Antal Abbeder fra (tydske) Klostre, der hørte til den bursfeldske Congregation. Bursfeld i det Hildesheimske var i det 15de Aarh. et af de berømteste Benedictinerklostre i Tydskland; paa de aarlige Generalcapitler meddelte Congregationens notable Medlemmers Dødsdage, og man kan vel antage, at ogsaa de to nævnte Abbeder af »Oratorium Daciæ« have været Medlemmer af Congregationen. Dette Oratorium maa være Ore eller Vor Kloster i Skanderborgegnen (se Daugaard, S. 6 og 420), et af de ældste Benedictinerklostre i Danmark. Daugaard kjender kun to Abbeder i dette Kloster, en af de første (1184) og en af de sidste (1521); men i »de ældste danske Archivregistraturer« finder man netop hine to Abbeder: 1467 Abbed Ingwor og 1498 Abbed Niels. — I det hdskr. langebekske Diplomatarium forekommer 14. Avgust 1404

¹⁾ Dette Necrologium, hvis Original findes i Gl. kgl. Saml. 1587. 4, er anlagt af Herman Kolpin i Aaret 1457. En kun lldet yngre Afskrift med mange Indtegnelser fra senere Tid, lige indtil henved Aaret 1540, findes i Ny kgl. Saml. 935 Fol. I Necrologiet findes naturligvis ogsaa Mindedage betegnede for Personer fra en langt tidligere Tid (saaledes under 20. Marts Ærkebiskop Absalon). Af danske Navne kunde mærkes, under 26. Juli: »domna Birgitta uxor domni Johannis Oxen militis terre Datie«, og under 13. Februar Kong Hans. Necrologiet blev ifjor trykt i Kiel og staar i 4de Bind af Quellensammlung der Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesellschaft.

»Frater Thyrgo abbas in Oratorio, totusque conventus«, som den Dag »in ecclesia nostri monasterii ante summum altare« transsummerede et Brev for Abbeden i Ring. Identiteten med Vor Kloster ses yderligere af et Dokument af 1421, som Abbeden sammesteds har udstedt og beseglet. I Brevet kaldes han nemlig »Peter abbet to Orecloster«; men det tilhørende Segl har Omskriften: »Sigillum conventus in monasterio Oratorio«.

Saa vidt Hr. Matthiessens Meddelelse. Behøvedes der yderligere Bevis, kunde henvises til et Dokument af 11. Marts 1495, aftrykt i Hübertz's Aktstykker om Aarhus I, 79, hvor Abbeden af Oratorium nævnes ved Siden af Abbederne af Vitæ schola, Cara insula, Eskingbech og Alueng (Alling), samt Provsten af Tvilum. I Daugaards Haandexemplar af hans »Danske Klostere« finder jeg følgende hdskr. Antegnelse ved Vor Kloster: »Ingwarus Abbas Oratorii 1495 (Grønlunds Afskrifter Nr. 408). Om Oratorii skulde være det samme som Oræ Kl. er Spørgsmaal«. Dette Spørgsmaal er forhaabentlig nu tilfredsstillende besvaret¹⁾.

¹⁾ Hr. Matthiessen har senere henledet vor Opmærksomhed paa følgende Skrift: Jo. Georg Leuckfeld, *Antiquitates Bursfeldenses* oder, *historische Beschreibung des ehemaligen Closters Burszfelde und der daher rührenden Burszfeldischen Societät Benedictiner Ordens*. Leipzig u. Wolfenbüttel 1713. 4. Heri findes S. 123 (i Fortegnelsen over Congregationens Medlemmer, følgende: »Ottenseeisches Kloster. Ottensee eine bischöfliche Stadt in Dennemarck in der Insul Fühnen, woselbst ein Benedictiner-Closter ehemahls gewesen, so anno 1492 zu denen Burszfeldern getreten, gleichwie auch in selbigem Königreiche in Nord-Jütdland, und zwar in der Arhausischen Dioeces das Oratorium Daciæ sich befunden, so anno 1488 zur Burszfelder Union kommen«.

Ligeledes kan det bemærkes, at der i det Kgl. Bibliotheks Haandskriftsamling findes en gammel Brevbog (som det synes fra Slutningen af 15de Aarh.) indeholdende Afskrifter af Pavebreve og andre Dokumenter vedrørende den bursfeldske Congregation; i denne ere dog de danske til Congregationen hørende Klostere ikke særlig omtalte.

3.

Om S. Jørgens Gaard ved Svenborg.

I Saml. til Fyns Historie og Topographi I, 1—44, har Biskop Dr. Engelstoft leveret en omhyggelig Fremstilling af denne S. Jørgens Gaards Historie. Det første Spor, han har fundet af Stiftelsen er fra 1372, om end dette atter peger længere tilbage. Han har altsaa ikke kjendt efterfølgende Aktstykke, der fører Hospitalets Historie omtrent et halvt Aarhundrede længere op i Tiden og bl. a. lærer os, at den fra de urolige Tider under Christoffer II noksom bekjendte Drost Hr. Lavrits Jonsen (rettere Jønsen ell. Jensen, som han ogsaa kaldes i de efterfølgende Breve) har været en af dem, der først har givet Hospitalet ret anseelige Gaver i Jordegods¹⁾. Som Panthaver i det nære Ærø og Langeland har han ogsaa haft Ejendomme i Sørup Sogn ved Svenborg, som han 1332 henlagde til »de spedalskes Hus« nær ved den sidstnævnte By. Efterfølgende Aktstykke, en Transsumpt, udstedt 3. Marts 1377 af Provsten i Tofte, Guardianen i Svenborgs Graabrødre Kloster, Præsten i Bjergby paa Taasinge og en Borger i Svenborg, paa sex Hospitalet vedkommende Breve, hvoraf det ældste fra 1317, det yngste fra 1374 — indeholder bl. a. ogsaa tre Dom-breve af Kong Valdemar Atterdag, hvorved det Gods, ovennævnte Lavrits Jonsen i sin Tid havde givet til de spedalskes Hus ved Svenborg, tilkjendes samme.

Vniuersis presentes litteras audituris seu visuris Johannes Stolte prepositus Toftensis, frater Andreas gardianus claustri Swinburgensis, Amundus rector ecclesie Byerghby Thoslandie, Johannes Cloot ciuis Swinburgensis, Salutem in omnium saluatore. Notum facimus presentibus et futuris, quod recognoscimus nos litteras subscriptas non rasas non abolitas nec in aliqua sui parte uitiatas sub veris et integris sigillis

¹⁾ Om Lavrits Jonsen eller Jensen, af Slægten Eversten, se navnlig: K. Barner, Familien Rosenkrantz's Historie I, 39.

vidisse, audiuisse et perlegisse verbum de verbo continentes sub hiis formis:

Omnibus presens scriptum cernentibus Laurencius Jenson salutem in Domino sempiternam. Innotescat omnibus tam presentibus quam futuris, me latori presentium Nicolao Brwn in Sedhorp plenam potestatem dedisse scotandi et alienandi omnia bona mea mobilia et immobilia in parochia Sedhorp sita leprosis juxta Swinborgh perpetuo possidenda, tali conditione prehabita, quod predicti leprosi omni anno in perpetuum fratribus minoribus in Swinborgh ad procuracionem vini, oblatarum, olei et cere pro diuino cultu, de eisdem bonis dimidiam marcam ordeï et modium butyri soluere teneantur. Ita tamen quod litteras communicationis eorundem leprosorum super erogacionem predictam sub sigillo supradicti fratres recipiant ad cautelam. Si autem memorati leprosi predictam annonam cum butyro, quod absit, exponere renuerint, liceat sepedictis fratribus ab eis per censuram ecclesiasticam extorquere. In cuius testimonium sigillum meum presentibus est appensum. Datum anno Domini millesimo ccc^o tricesimo secundo in festo sancti Mathei apostoli Cristi ewangeliste gloriosi (c: ²¹/₉ 1332), et sub sigillis filiorum meorum Johannis et Petri.

Omnibus presens scriptum cernentibus Johannes dictus Wulk salutem in Domino sempiternam. Nouerint vniversi, me latori presentium domino Tuwoni Strangissen ex parte mea plenam dedisse potestatem bona in Sedhorp sita, que Tuko Jenssen Petro dicti Lwndi pro quadringentis marcis denariorum vsualium in pignus posuerat redimendis, ac omne ius, quod in dictis bonis habeo, dicto latori libere resignasse per presentes. Promitto insuper, me dictum latorem pro fideiussione, quam domino Tukoni Wyndssen ex parte mea pro me fecit¹⁾, indempnem obseruare. In cuius rei testimonium sigillum meum presentibus est appensum. Datum

¹⁾ L. Dipl. har: stetit.

anno Domini millesimo ccc° decimo septimo, dominica proxima ante natiuitatem beate virginis Marie (o: 4/9 1317).

Omnibus presens scriptum cernentibus Nicolaus Star aduocatus in Sundzherret, Henningus Køltilbegh¹⁾ miles, Andreas de Skerninge et Johannes de Sedhorp, earundem ecclesiarum rectores, Ericus Ywerssen, Godekinus de Beyerholm, Ywarus Cristernssen et Tymmo de Løgthwed armigeri Salutem in omnium saluatore. Notum facimus presentibus et futuris, nos sub anno Domini M.ccc°.lxx secundo, quarta feria proxima post festum assumptionis beate Marie virginis (o: 18/8 1372), in placito Sundzherret presentes fuisse, vidisse et audiuisse, quod in eo placito personaliter constitutus quidam Magnus Jensen dispensator et prouisor domus leprosorum apud Swinborgh testimonium ydoneum et sufficiens contra quandam Botildam filiam Nicolai Kerff, tunc in eodem placito presentem et ad ipsum placitum appellantem, de melioribus placitantibus habuit et produxit, quod dicte domus leprosorum bona in parochia Sedorp sita, super quibus memorata Botilda ipsam domum et eius infirmos impetebat in quieta possessione et pacifica quadraginta annis et vltra habuerat et tenuerat, nullo super ipsis conquerente. Et quod dominus Laurencius Jensson quondam dapifer Regis Danorum antea prefata bona viginti annis et vltra in possessione sua pacifice habuit et quiete. Ceterum dicti testes testificati sunt, sepedictam Botildam nil iuris vel proprietatis habere bonis in eisdem. In cuius testimonium, firmitatem ac certitudinem sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum anno, die et loco supradictis.

Waldemar, Dei gratia Danorum Sclauorum Gottorumque Rex, Sundzherret inhabitantibus salutem et gratiam. Noueritis, quod nos leprosis iuxta Swinborgh omnia bona in parochia Sedhorp apud vos sita, sibi per quendam Nicolaum Brwn ex parte et nomine domini Laurencii Jensson quondam dapiferi scotata et nunquam postmodum per eos vel qualemcumque aliam personam nomine eorum alienata, que quidem

¹⁾ Afskr. i Kgl. Bibl. har: Hemingus Køltilberg.

bona, vt asserunt, in sua possessione pacifica ad quadraginta annos et vltra habuerunt et quieta, adiudicamus libere possidenda, donec inventis legis¹⁾ reprobentur. Datum Nestwed anno lxx^o secundo, crastino beati Laurencii (o: 11/8 1372), teste Gotscalcho Hemmingi iusticiario nostro.

Waldemarus, Dei gratia Danorum Sclauorum Gottorumque Rex, Sundzherret inhabitantibus salutem et gratiam. Noueritis, quod nos latori presentium, miserabilibus personis leprosis iuxta Swinborgh, omnia bona in parochia Sedhorp apud vos sita sibi per quendam Nicolaum Brwn ex parte et nomine domini Laurencii Jensson quondam dapiferi scotata et nunquam postmodum per eos alienata, que quidem bona vt asserunt in sua possessione pacifica ad xl annos et vltra habuerunt et quieta, secundo adiudicamus libere possidenda, nisi ea contigerit lege reprobati. Datum Malmøue anno lxx^o secundo, secunda feria ante sancti Michaelis (o: 27/9 1372), teste Gotscalco Hemmingi iusticiario nostro.

Waldemarus, Dei gratia Danorum Sclauorum Gottorumque Rex, omnibus presens scriptum cernentibus salutem in Domino sempiternam. Noueritis, quod nos omnia bona in Sedhorp, per apertas litteras [domini] Laurencii Jensson, et omnia bona in Slæthebek in parochia Kyrkeby in prouincia Sundzherret dicta, per apertas litteras Marine Tykesdotter data et scotata, in eodem placito Sundzherret latori presentium leprosis iuxta Swinborgh adiudicamus iure perpetuo possidenda, prout in parlamento Danorum sunt eisdem adiudicata, huic cause perpetuum silentium imponentes ac inhibentes, ne quis cum dictis bonis aliquialiter se intromittat, nisi eorum voluntate et consensu. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Nyborgh anno Domini M^occc^olxx^o quarto, feria secunda post diem Petri et Pauli (o: 26/6 1374), teste Gotscalco Hemmingi iusticario nostro.

In cuius visionis testimonium sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum Swinborgh anno domini M^occc^olxx^o septimo, feria tertia post dominicam Oculi (o: 3/3 1377).

¹⁾ Afskr. i Kgl. Bibl. har: presentes leges.

Afskrift fra det rosenholmske Arkiv i Langebeks Diplomatarium og Kgl. Bibl., Ny kgl. Saml 2091. 4to.

4.

Fru Sidsel Ovesdatter Luges Testament.

Dette Testament, hvori (S. Jørgens-Husene iberegnete) ikke mindre end 25 sjælandske Klostre — foruden en Del Kirker og Præster — betænkes med Gaver, er vistnok udstedt 1503, der med Grund antages for Giverindens Dødsaar (Ny D. Mag. I, 196). Hun havde været gift med Torben Bilde til Allinde, der var død 1465 (Wegener, Abrahamstrup I, 27). Stykket meddeles her efter en samtidig Afskrift i Kgl. Bibl., Saml. til Adel. Hist. Fasc. 25.

In nomine domini amen. Æffther thi ath intet er wisseræ end døden oc inthet wuisseræ end dødzenss tyme, thoch iek Citzellæ Affwess dotter paa Eghede ær skrøbeligh till mit legomme, hobess megh till Gwdh almectigste, ath iek blyffwer hellbredhe till myn siell, skecker iek myt testamenthe aff thet godz, som Gwdh haffwer migh forlent, Gwd till loff oc myn siell till salighedh. Først for myn leyersthet i Andworskow gyffwer iek en myn gordh i Ostorp, som gyffwer j t^e smør, oc en forgylth kalck oc dysk till thett althere, som iek lygher fore. Item prior ibidem ij rinskæ gyllen. Item alle presther ibidem xv lb. mark. Item hwer ringædiengh ibidem vi β. Item hwer presth i Slaffwelse vi β for vigiliis oc messer. Item alle presther i Roskyllæ domkyrkæ xii (sic) for vigiliis oc messer. Item till sorthe brødher ibidem ij pund korn, halff rwff oc halff bygh. Item till Grabrødher ibidem ij p^d korn, halfft rwff og halfft bygh. Item till Klare closter ibidem iij mark. Item till s^{te} Awness ibidem iij mark. Item till wor Frwe closter ibidem iij mark. Item till s^{te} Jørgenhen closter paa bierghet j t^e øll, brødth aff iiij sk^r mell, eth flyckæ flesk. Item alle prester i Køpnehaffns domkyrkæ x mark for en begengelse. Item grabrødher closter ibidem ij pund korn, halfft rwff oc halff bygh, item oc j f. smør. Item till Helly-

gestus ibidem ij pund korn, halff rwff halff bygh. Item till s^{te} Claræ ibidem ij pund korn, halfft rwff halff bygh. Item til s^{te} Jørghen forwdhen Køpnehaffn j t^e øll, iiij sk^r mell i brødh, j flyckæ flesk. Item j bastwe gangh ibidem till fattyghe folk mett iiij t^e øll oc spysningh, som ther till hører. Item grabrødher i Køghe ij pund korn, halff rwff, halfft bygh. Item grabrødher i Nest[wedh] .. pund korn, halff rwff halff bygh. Item sworthe brødher ibidem ij pund korn, halff rwff halff bygh. Item [s^{te}] Jørghen for wdhen Nestwedt j t^e øll, brødh ther till aff iiij sk^r mell, i flyckæ flesk. Item Gobens closter ij mark. Item Prestø closter ij pund korn, halff rwff, halff bygh. Item Grabrøder closter i Kalynborg ij pund korn, halff rwff halff bygh. Item s^{te} Jørghen forwdhen Kallynborgh j t^e øll, brød aff iiij sk^r mell, i [flyckæ] flesk. Item Holbecs closter ij [pund] korn, halff rwff, halff bygh. Item j bastwe gangh i Slaffwelse till fattyghe folk met madh oc øll, so[m ther] till hører. Item c par hwsser oc c par skoo till fatigh folk. Item gyffwer iek till myn sogne kyrckæ Egede ... mark, [oc] till Hellytrefoldyghet altere i same kyrckæ vi mark. Item myn sogne presth ij alne leysth. Item diengnen ibidem vj allne defftherss. Item hwer prest i Faxe herret j¹⁾ β grot. Item hw[er kirc]kæ i same herret en lyb.mark. Item hwer sogne dienghen i same herret iiij β. Item Skelskør closter ij pund korn, halff rwff halff bygh. Item till Soor iij mark. Item till Ringstede closter iij mark. Item Sko[w] closter iij mark. Item Knardorp closter iij mark. Item Eblæholt closter iij mark. Item Assiærs closter iij mark. Item myne testamentarii lønæ myn foedh swenne och daffwelghe hion, som the willæ andsware for Gwdh. Thette ær myt testamentæ, beffaler iek mynne kære sønner, Per Byllæ, her Steen Billæ, Hanss Billæ mett myn sogne presth her Oluff, ath the thet wdredhe oc fwlth ghøre, som the willæ andsware for then alnectigste Gwdh.

¹⁾ Dette Tal er noget usikkert paa Grund af en Rift i Papiret.